

Toezicht- rapportage Jachtschietcentrum Berkenhorst

Zaaknummer: 2024-010914

Startdatum: 10 september 2024

Inspectiedatum: 11 en 16 september 2024

Onderwerp: Handhavingsverzoek tegen Jachtschietcentrum Berkenhorst

Adres m.b.t. zaak: Stakenbergweg 60 te Elspeet binnen gemeente Nunspeet

Toezichthouder: De 5.1.2e

Aanleiding onderzoek

Door Stichting Veluwe Bijzonder zijn er meerdere handhavingsverzoeken ingediend tegen Nationaal jachtschietcentrum Berkenhorst (hierna: Berkenhorst). Dit onderzoek en verslag heeft betrekking op de volgende handhavingsverzoeken:

Zaaknummer: 2024-010656

Ingediend op 22 augustus 2024 met het verzoek tot preventieve handhaving. Dit verzoek bevat het volgende:

- *Het verzoek heeft betrekking op diverse dreigende overtredingen van de Omgevingswet door Nationaal Jachtschietcentrum Berkenhorst, gevestigd in Natura 2000- gebied 57 Veluwe tevens Gelders Natuurnetwerk gebied. Meer specifiek betreft het te verrichtten flora- en fauna-activiteiten - in verband met de aanleg en ingebruikname van drie bovengrondse schietbanen - terwijl Berkenhorst niet over de benodigde omgevingsvergunningen beschikt.*
- *Verzoekers concluderen dat met de rapporten van EcoNatura voldoende is komen vast te staan dat er ten aanzien van diverse diersoorten verbodsbepalingen dreigen te worden overtreden zonder dat daarvoor een omgevingswet gunning ten aanzien van deze diersoorten is verleend. Zij vragen u om te voorkomen dat deze overtredingen plaatsvinden door hiertegen preventief handhavend op te treden.*

Zaaknummer 2024-008515

Ingediend op 4 april 2024 met het verzoek om antwoord te geven op onderstaande vragen:

- 1) in dat kader beschikt vereniging Berkenhorst over een 'NBW 1998' vergunning (zaaknummer 2007-008141, d.d. 27 september 2010);
- 2) in dat kader is ook een besluit 'vaststelling ernst en spoedeisendheid' van 9 juni 2011 van toepassing (zaaknummer 2010-017739, nummer van verontreiniging: GEO30200030);
- 3) in dat kader is ook een besluit 'instemming saneringsplan' van 8 juni 2015 van toepassing (nummer van verontreiniging: GEO30200030);
- 4) in dat kader is een ontheffing verleend in het kader van de F&F wet (van 16 september 2016 met kenmerk FF/75C/2016/0090). Bevoegd gezag van RVO naar provincie m.i.v. Wnb;
- 5) in dat kader is door provincie Gelderland in zaaknummer 2017-012266 ook een ontheffing (compensatie herplantplicht) verleend in het kader van de Wnb, d.d. 12 april 2018

.....

Wij verzoeken u ook bovenstaande te lezen als een formeel verzoek tot handhaving v.w.b. 1) t/m 5)

Naar aanleiding van bovengenoemde handhavingsverzoeken ben ik, toezichthouder **5.1.2e** p dinsdag 10 september 2024, door onze juridische medewerker ingelicht en gevraagd om onderzoek in te stellen. Wij hebben eerst administratief onderzoek uitgevoerd. Vervolgens heb ik op 11 en 16 september 2024 twee fysieke inspecties uitgevoerd.

Administratieve controle betrekking tot de Berkenhorst Stakenbergweg 60 te Elspeet

Naar aanleiding van de vragen heb ik samen met collega's in onze systemen (Doc-Base en Power-browser) van provincie Gelderland gezocht. In onze systemen is de locatie 'Berkenhorst' geregistreerd. Hieronder worden de verschillende handhavingsverzoeken en verleende ontheffingen/ omgevingsvergunningen weergegeven:

Handhavingsverzoek gericht op bomenkap – 2024-011054

Op 6 september 2024 is een handhavingsverzoek van de Stichting Veluwe Bijzonder binnengekomen. Er wordt verzocht om handhavend op te treden met betrekking tot de bomenkap en/of blesen/dunning werkzaamheden in het natura 2000-gebied rondom Schotkamp en schietbaan Berkenhorst ten noordwesten van Elspeet en uitgevoerd door firma KosterHout.

Beroepszaak – 2024-006344

Op 16 september 2016 is er een RVO-ontheffing voor de hazelworm verleend (met kenmerk FF/75C/2016/0090) die geldig is tot en met 30 juni 2021. Naast de aanleg van drie bovengrondse kleiduifschietbanen betrof deze aanvraag ook reeks andere werkzaamheden, waaronder de aanleg van een ondergrondse schietbaan (die laatste is gerealiseerd). Vanwege de coronapandemie heeft de Berkenhorst de aanleg van de drie bovengrondse kleiduifbanen niet (geheel) binnen de geldigheid van de RVO-ontheffing weten te realiseren. Wel zijn er al werkzaamheden en maatregelen m.b.t. hazelworm uitgevoerd. Zo zijn grote onderdelen van het terrein, met behulp van reptielenschermen, afgerasterd voor de hazelworm en zijn daarna hazelwormen weggevangen en verplaatst. Vervolgens zijn enkele bomen en bosschages geveld. Ook zijn er diverse grondwerkzaamheden (ten behoeve van de bovengrondse schietbanen) verricht (aanvullen van benodigd zand voor de geluidswallen en kogelvangers etc.).

Op 11 juni 2021 ontvingen wij, provincie Gelderland, een aanvraag van Berkenhorst voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) op grond van artikel 3.10 lid 1b voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van hazelworm. Op 5 maart 2024 hebben wij de aangevraagde ontheffing verleend, geregistreerd onder zaaknummer: 2021-008449. Op 17 april 2024 heeft Stichting Veluwe Bijzonder pro forma beroep ingediend en op 14 mei 2024 beroep ingediend bij de rechtbank (zie zaaknummer 2024-006344).

Door mij uitgevoerde inspectie Berkenhorst en directe omgeving

Naar aanleiding van bovenstaande handhavingsverzoeken, ingediend door Stichting Veluwe Bijzonder, heb ik toezichthouder Maas, twee fysieke inspecties uitgevoerd, te weten op:

- **Woensdag 11 september 24**, van omstreeks 9:15 uur tot 11 uur. Inspectie van de werkzaamheden en het ongeschikt van het terrein Berkenhorst. Daarnaast heb ik visueel en auditief soortenonderzoek uitgevoerd.
- **Maandag 16 september 24**, van omstreeks 10 uur tot 15:15 uur. Het uitvoeren van visueel en auditief soortenonderzoek op het terrein de Berkenhorst en de directe omgeving. Ook heb ik dezelfde dag, naar aanleiding van het handhavingsverzoek gericht tegen bomenkap – 2024-011054, een inspectie in het aangrenzend bos in eigendom van de gemeente uitgevoerd.

Bevindingen inspectie 11 september 24, omstreeks 9:15 tot 11 uur.

Op woensdag 11 september 2024 heb ik een fysieke inspectie uitgevoerd. Betreft de startmelding werkzaamheden Berkenhorst. Tijdens mijn inspectieronde heb ik de mitigerende maatregelen en het ongeschikt maken van het terrein beoordeeld. Daarnaast heb ik tijdens de inspectie een visueel en auditief soortenonderzoek uitgevoerd.

Bevindingen mitigerende maatregelen

Ter plaatsen heb ik een ronde langs het reptielenscherm gelopen. Mijn inspectie toont aan dat alle mitigerende maatregelen conform de verleende ontheffing juist worden nageleefd. Het wegvangen van de hazelwormen wordt buiten de kwetsbare voortplantingsperiode (1 april tot 1 augustus) en de kwetsbare winterperiode (1 oktober tot 1 april) uitgevoerd. Ter plaatsen zag ik dat het reptielenscherm intact en juist geplaatst is, deze is gemaakt van worteldoek en is voldoende hoog (circa 50 cm hoog). Verspreid door het plangebied zijn er ruim voldoende reptielenplaten uitgelegd, zie de door mij gemaakte foto's van het ongeschikt maken en het verslag 'start ongeschikt maken terrein' geregistreerd onder zaaknummer 2024-011712.

De hazelworm heeft een voorkeur voor enigszins vochtige plekken en verblijven graag onder dood hout, hier kun je de hazelworm het beste vinden. Door het uitleggen van reptielenplaten ontstaan er gelijkwaardig omstandigheden. Ik heb onder circa 100+ reptielenplaatjes. Ook heb ik binnen het plangebied onder dood hout gekeken. Ik zag dat het onder de reptielenplaatjes vochtig was en dat er voldoende ruimte is, zodat de hazelwormen er graag onder kruipen. Nadat ik onder de reptielenplaten en dood hout had gekeken, heb ik geen hazelworm binnen de afrastering 'plangebied Berkenhorst' aangetroffen.

Administratieve bevindingen ten behoeven van het wegvangen hazelworm

Uit de administratieve inspectie blijkt dat:

1. Op 16 september 2016 werd er een RVO-ontheffing voor de hazelworm verleend (met kenmerk FF/75C/2016/0090) die geldig is tot en met 30 juni 2021.

Vanwege de coronapandemie begin 2020, heeft de Berkenhorst de aanleg van de drie bovengrondse kleiduifbanen niet (geheel) binnen de geldigheid van de RVO-ontheffing weten te realiseren. Wel zijn er al werkzaamheden en maatregelen m.b.t. hazelworm uitgevoerd. Zo zijn grote onderdelen van het terrein, met behulp van reptielenschermen, afgerasterd voor de hazelworm en zijn daarna hazelwormen weggevangen en verplaatst.

2. Nadat ik het logboek had opgevraagd ontving ik op 11 september 2024 een e-mail, gestuurd door **5.1.2e**, begeleidende ecooloog Berkenhorst. Als bijlagen aan deze e-mail was het ecologisch logboek en een tussentijds verslag van het wegvangen van de hazelwormen toegevoegd. Hieruit blijkt dat de ecooloog 4 inspectierondes heeft gemaakt, waarbij er op, 3 september 2024, 1 hazelworm is weggevangen en buiten het plangebied uitgezet is.

Vastgestelde bevindingen hazelworm

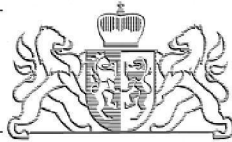
Mijn inspectie toont aan dat er ten behoeven van de hazelworm conform de verleende ontheffing en de specifieke zorgplicht, artikel 11.27 Besluit activiteiten leefomgeving (hierna Bal) juist gehandeld wordt. Alle maatregelen zijn juist uitgevoerd, hierdoor worden negatieve effecten op de populatie hazelworm (binnen het reptielenraster) uitgesloten.

Tijdens mijn onderzoek heb ik geen hazelwormen en of andere reptielen aangetroffen. Dit beeld komt overeen met het ontvangen ecologisch logboek. Het is mij voorkomen logisch dat er nu weinig tot geen hazelwormen of reptielen binnen het plangebied/ reptielenscherm worden aangetroffen. In het jaar 2019/2020 is het plangebied binnen de Berkenhorst al ongeschikt gemaakt. Door de coronapandemie is het aanleggen van de buitenschietsbanen niet gerealiseerd. Echter zijn de reptielenschermen wel functioneel gebleven.

Overige bevindingen en soorten 11 september

Met behulp van een verrekijker en veldgids diersporen heb ik visueel en auditief gezocht naar diersporen. Hierbij heb ik de volgende waarnemingen gedaan:

- **Reptielen:** tijdens het omdraaien van de reptielenplaten en dood hout, heb ik geen reptielen of sporen van reptielen waargenomen.
- **Das:** binnen het plangebied heb ik meerdere dassenburchten waargenomen. Bij twee locaties heb ik de aanwezigheid van de das kunnen vaststellen. 1 locatie bevindt zich op

circa 20 meter naast de ondergrondse schietkelder en de andere locatie bevindt zich in de grondwal/ kogelvanger van de (oude) bovengrondse schietbaan. Ik zag hopen met uitgegraven zand bij de pijpen liggen (ingang burcht). Rondom de burcht zag ik pootafdrukken in het zand, snuitputjes en nagelsporen op een omgevallen boomstam. Bij de overige locaties zag ik geen aanwijzingen van activiteiten. Ik zag dat deze pijpen door bladafval, spinnenwebben en deels ingestort geblokkeerd waren.

- **Specht:** binnen het plangebied heb ik sporen van de specht aangetroffen. Op staande en liggende dode bomen zag ik verse hak sporen, deze waren klein en oppervlakkig. Gezien de locatie passen deze sporen bij het beeld en het foerageergedrag van een specht. Daarnaast heb ik 1 veer van de bonte specht naast het reptielenraster aangetroffen. Ik heb geen grote holtes (rust- nestplaatsen) in de bomen waargenomen.
- **Haas:** tijdens mijn inspectie zag ik 1 haas wegspringen
- **Mierenhopen:** ten noorden van het schietterrein, in de directe omgeving van het reptielenraster zag ik 2 mierenhopen. Het is mij bekend dat de zwarte specht graag mieren eet, hierdoor heb ik de mierenhopen zorgvuldig onderzocht op vraatsporen. Ik zag dat deze hopen volledig intact waren, ik zag geen sporen van vraat.
- **Algemene vogels:** Ik zag en hoorde meerdere (zang)vogels zoals, boomkruiper, merel, spreeuw, roodborst, witte kwikstaart

Veer van de bonte specht

5.1.2e

Actieve dassenburcht/ hopen met uitgegraven zand.

(Oude) dassenburcht/ pijp door bladafval en spinnenwebben geblokkeerd.

Bevindingen inspectie 16 september, omstreeks 10 tot 15:15 uur.

Op maandag 16 september 2024 heb ik een fysieke inspectie uitgevoerd betreft twee
landbouwactiviteiten.

(Oude) dassenburcht/ pijp deels ingestort

- Handnavingsverzoek, geregistreerd onder zaaknummer 2024-010656, ingediend tegen de Berkenhorst. Ik heb een inspectieronde over de Berkenhorst en directe omgeving

gemaakt. Daarnaast heb ik gesproken met **5.1.2e**, begeleidente ecooloog Berkenhorst, wij hebben gesproken over de bij mij openstaande vragen.

- Handhavingsverzoek, geregistreerd onder zaaknummer 2024-011054, ingediend tegen de bomenkapwerkzaamheden in het naastgelegen gemeentelijk bos. Ik heb een inspectieronde door het bos gelopen en gesproken met **5.1.2e**, ecooloog bos en natuur, werkzaam bij gemeente Nunspeet.

Tijdens de inspectie heb ik een visueel en auditief soortenonderzoek uitgevoerd. Hierbij heb ik de volgende bevindingen waargenomen.

Bevindingen hazelworm en reptielen

Aan het begin van mijn inspectie heb ik samen met **5.1.2e**, begeleidente ecooloog Berkenhorst onder de reptielenplatjes en dood hout gekeken. Binnen en buiten het reptielenscherm heb ik geen hazelwormen of andere reptielen aangetroffen. Ik hoorde **5.1.2e** vertellen dat hij 4 inspectierondes gemaakt had, waarbij 1 jonge hazelworm had wegevangen en uitgezet had. Het wegvangen van de hazelworm wordt in overeenstemming met de voorwaarden uit de verleende ontheffing juist uitgevoerd.

Bevindingen das

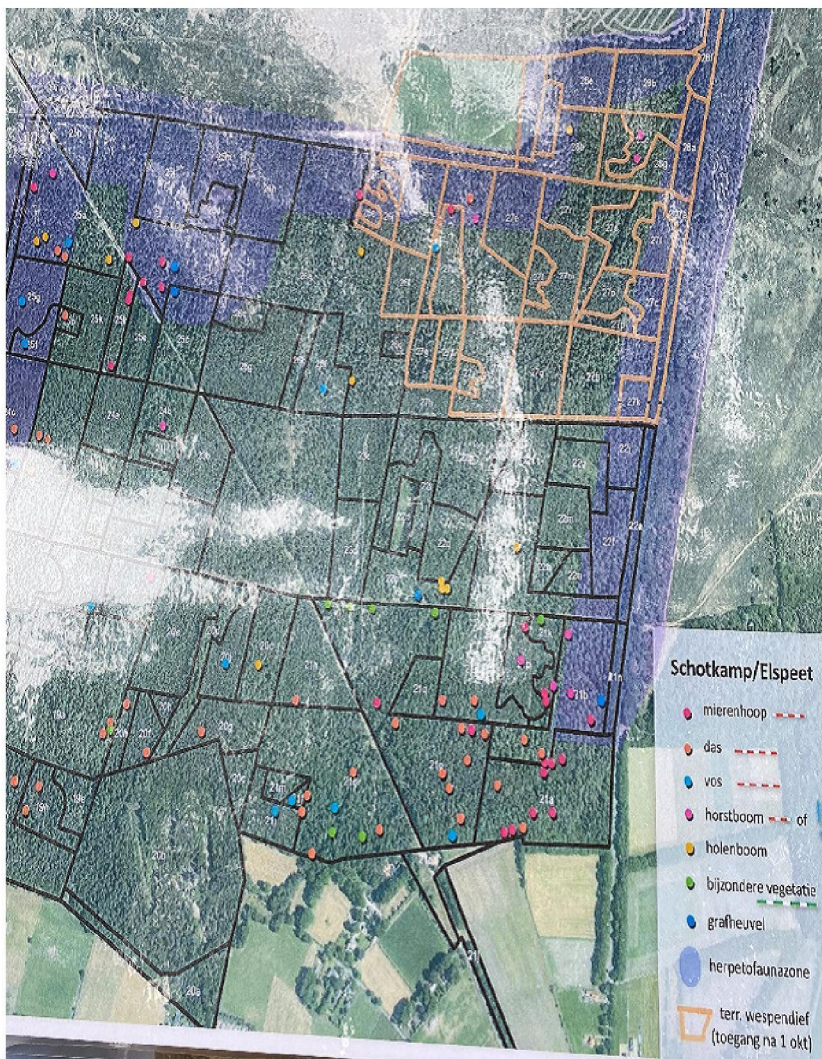
Op 11 en 16 september heb ik over het perceel de Berkenhorst, naastgelegen omgeving en gemeentelijke bos 'Schotkamp' gelopen. Het beeld van 11 september komt overeen met de inspectie van 16 september. Tijdens mijn inspectie heb ik meerdere dassenburchten op het perceel de Berkenhorst aangetroffen. Waarbij ik op 2 locaties duidelijk sporen van dassen activiteit heb waargenomen. De overige burchten worden nu niet actief bewoond.

* Bij 1 (oude) dassenburcht zag ik bij 1 pijp verse graafsporen. Gelet op de aangetroffen sporen rondom de ingang, gaat het vermoedelijk om graafwerkzaamheden gemaakt door een haas. Rondom de ingang zag ik pootafdrukken van een haas.

Dassenburchten in het gemeentelijke bos 'Schotkamp'

Daarnaast toont mijn inspectie aan dat er diverse dassenburchten in het naastgelegen gemeentelijke bos zijn aangetroffen. Vanwege het handhavingsverzoek gericht tegen de bomenkap, geregistreerd onder zaaknummer 2024-011054. Sprak ik ter plaatsen met **5.1.2e**, ecooloog bos en natuur, werkzaam bij gemeente Nunspeet. Aangezien de gemeente volgens de gedragscode 'soortenbescherming bosbeheer' werkt, had de gemeente voorafgaand de kap soortenonderzoek laten uitvoeren. Uit het ontvangen ecologisch werkprotocol en overzichtskaart blijkt dat de dassenpopulatie rondom de Berkenhorst sterk vertegenwoordigd is.

Overzichtskaart QuickScan gemeente Nunspeet/
bomenkap bosgebied Schotkamp

Berkenhorst
n rondom de

Berkenhorst actief in gebruik zijn. Tijdens mijn inspectie door het gemeentelijk bos zag ik dat diverse dassenburchten belopen ingangen en verse graafsporen hebben. Er is sprake van een gezonde dassenpopulatie rondom de Berkenhorst.

Vragen aan de heer 5.1.2e, begeleider eco

Dassenburcht
gen

Belopen pijp dassenburcht.

Op 16 september heb ik toezichthouder, Maas gesproken met **5.1.2e**, begeleidende ecoloog Berkenhorst. Om te bepalen wat het (mogelijke) effect van het realiseren van de bovengrondse schietbanen op dassenpopulatie is heb ik **5.1.2e** vragen gesteld.

Vraag: Of het plan van de Berkenhorst ook resulteert in het plaatsen van extra hekwerken, dit i.v.m. veiligheidsrisico's tijdens het schieten?

Antwoord: Het plan resulteert niet in het plaatsen van extra hekwerken. Het huidige hekwerk biedt voldoende afscherming. Daarnaast bieden de aanwezige grondwallen ook voldoende af- en bescherming.

Vraag: Of het plan van de Berkenhorst ook resulteert in het aan en afvoeren van grond, waardoor dassenburchten beschadigd kunnen raken?

Antwoord: Het plan resulteert niet in het aan of afvoeren van extra grond. De grond is al aangevoerd en ligt sindsdien in depot.

Vraag: Welke grondwerkzaamheden zijn nodig om de bovengrondse schietbannen te realiseren?

Antwoord: Het plan resulteert in het herstellen van de grondwallen/ kogelvangers en het plaatsen van schermen. De werkzaamheden rondom de aanwezige dassenburchten is minimaal en op voldoende afstand, waardoor er geen sprake is nadelige gevolgen.

Bevindingen ree

Binnen het reptielenraster zag ik verse uitwerpselen en hoefafdrukken van een ree. Net buiten het reptielenraster zag ik veegsporen (schuren van het gewei langs takken en bomen). Omstreeks 14.00 uur zag ik ten noorden van de hoofdingang een smalree (1 jaar vrouwtje) wegspringen.

Bij het daadwerkelijk aanleggen van de bovengrondse schietbaan wordt het functioneel leefgebied van de ree niet aangetast. Op het terrein de Berkenhorst en in de directe omgeving blijft er voldoende schuilgelegenheden en voedselaanbod aanwezig. Daarnaast is de ree een soort die zichzelf makkelijk aanpast.

Vergunningvrije flora-en fauna-activiteit

Bij ruimtelijke inrichting is het aanvragen van een flora- en fauna- activiteit voor het ree niet nodig. Het verstoren van de ree is, onder voorwaarden, toegestaan. Kijkend naar artikel 4.4 Omgevingsverordening Gelderland (aanwijzing vergunningvrij geval: ruimtelijk inrichting) geeft Provinciale Staten voor het ree, onder voorwaarde vrijstelling bij ruimtelijke inrichting. Bij ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is het toegestaan om het ree het hele jaar (indien nodig) te verstoren.

Reeën keutels

omstreeks 12.00 uur een response buizerd overgaan. Echter heb ik de buizerd visueel niet kunnen waarnemen.

Op basis van het handhavingsverzoek en de uitgevoerde QuickScan heb ik een inspectie bij het genoemde buizerdnest (ook horst genoemd) uitgevoerd. Ten oosten van het schietterrein heb ik gezocht naar het beschreven buizerdnest.

Een gebruikt buizerdnest is groot met een doorsnede van circa 60 cm diep en worden gebouwd van takken en twijgen en is bekleed met varens of mos.

Op de aangegeven locatie zag ik (nadat ik gezocht had) in de kroon van een grove den een van takken gemaakte constructie. Ik zag dat deze uit grote takken bestond, ik zag geen twijgen, varens of mos uit de constructie steken. Ook zag ik geen sporen van varens of mos in de grove den. Een bewoond nest wordt jaarlijks door het buizerdpaar gerenoveerd. Door een gebrek aan renovatiesporen maak ik op dat het nest meerdere jaren niet in gebruik is geweest. Onder het (verlaten) nest zag ik geen prooi-resten, veren of kalkrijke uitwerpselen liggen.

Een buizerdpaar kunnen meerdere nesten in een territorium hebben en switchen van jaar op jaar, waarbij een geschikte locatie door het paar gerenoveerd wordt. Uit het ontvangen ecologisch werkprotocol en overzichtskaart 'gemeente Nunspeet' blijkt dat er meerdere nestbomen (horst genoemd) rondom de Berkenhorst zijn aangetroffen. Hieruit is op te maken dat de Berkenhorst onderdeel uitmaakt van het leefgebied en territorium van de buizerd. Echter resulteert het aanleggen van de schietbanen niet in het vernielen van een vaste nest- en rustplaats of het aantasten van functioneel leefgebied.

Aangetroffen plukplekken

Binnen het projectgebied de Berkenhorst heb ik twee plukplekken aangetroffen. Dit zijn plekken waar roofvogels (havik en sperwer) hun prooi van veren ontdoen en daarna opeten. Ter plaatsen zag ik dat:

- De veren er uitgetrokken waren. De schacht van de veren waren intact en voorzien van een eindpunt.
- Ten oosten van het schietterrein betrof het een oude plukplek. Ik zag duivenveren die al verweerd waren.
- Ten noorden van het schietterrein betrof het een verse plukplek. Ik zag verse veren, en nog niet verweerd.

Ten oosten oude plek met duivenveren

Ten noorden verse plek met krielkipveren

Ten noorden verse plek met schedel krielkip

Ten noorden verse plek veer krielkip

Territorium wespandier

Uit het ontvangen ecologisch werkprotocol en overzichtskaart 'gemeente Nunspeet' blijkt dat de wespandier een nestlocatie in het gemeentelijke bos heeft. Het territorium van de wespandier bevindt zich

ten noorden van het schietterrein op circa 900 meter afstand (zie overzichtskaart 'Nunspeet') van de Berkenhorst. De nestplaats is door de gemeente Nunspeet door uitgebreid onderzoek, uitgevoerd door Sovon, vastgesteld. Het betreft een nestlocatie waar de wespandief met succes jaarlijks jongen grootbrengt. Op basis van dit onderzoek heeft gemeente Nunspeet in overleg met Sovon t.b.v. hun bosonderhoud aanvullende maatregelen genomen en deze beschreven in een ecologisch werkprotocol.

Bevindingen mierenhopen

Ten noorden van het schietterrein zag ik in totaal drie mierenhopen. Het aanleggen van de schietbanen resulteert niet in het aantasten van de mierenhopen. Deze hopen bevinden zich buiten de invloedssfeer van de schietbanen. Zoals bovenstaand genoemd (11 sept), waren deze hopen in

Bevindingen algemene vogels

Het beeld van 11 september komt overeen met de aangetroffen soorten die ik ook o waargenomen.

Overige relevante bevindingen

Geluidsonderzoek

Ook voor het onderdeel geluid heeft er een geluidsanalyse plaatsgevonden. Zo is te lezen dat de schietactiviteiten van de drie bovengrondse schietbanen bestaat uit maximaal 9 uur per week. De Berkenhorst heeft vergunning voor woensdagmiddag tussen 14:00 uur en 17:00 uur en zaterdag tussen 11:00 uur en 17:00 uur. Het schieten vindt geheel plaats gedurende de dag en alleen bij daglicht. Een week telt 168 uur en dus wordt er 5,4% van de week gebruik gemaakt van de drie bovengrondse schietbanen.

Genoemde soorten handhavingsverzoek

Er worden meerdere dier- vogelsoorten in het handhavingsverzoek genoemd. Voorafgaand heb ik de nodige informatie verzameld, zodat ik tijdens mijn fysieke controles gericht soortenonderzoek naar deze soorten heb kunnen uitvoeren. Tijdens mijn inspectie heb ik geen sporen of aanwijzingen in het veld aangetroffen.

Hieronder worden de overige relevante (administratieve) bevindingen per soort weergegeven:

Vos

Vossen leven met meerdere soortgenoten (circa 3 stuks) in een territorium. Het territorium varieert meestal van 100 tot 400 ha maar kan ook vele malen groter zijn, afhankelijk van leefgebied en voedselaanbod. Vossen zijn scherm- en nachtdieren. Overdag rusten vossen in legers tussen begroeiing of in een greppel. Dit wordt uitgekrabd en er zijn vaak vele vossenharen te vinden. Ook dassenburchten worden benut door vossen. Bij een vossenhol ligt het uitgegraven zand recht voor de ingang; dassen deponeren het zand in een halfcirkel-vormige of niervormige 'storthoop' rond de ingang. Vaak kun je een vossenhol eenvoudig van een dassenburcht onderscheiden. Bij een vossenhol hangt een typische, ranzig-zurige geur en er liggen vaak prooiresten in de omgeving van de ingang.

Door een gebrek aan sporen sluit ik een vaste rust- verblijfplaats vos en daarmee nadelige gevolgen voor de vossenpopulatie uit. Ter plaatse heb ik geen vossen of vossenharen gezien. Ook heb ik geen vossenhol, prooiresten of ranzige geur bij hollen aangetroffen. Kijkend naar de zeer bosrijke leefomgeving is het niet ondenkbaar dat de Berkenhorst onderdeel uitmaakt van een vossenterritorium, waardoor de vos sporadisch voorkomt. Echter resulteert het plan niet in het vernielen van nest- rustplaats of leefgebied. Daarnaast is de vos een scherm en nachtdier, binnen dit tijdsbestek worden er geen gebruik gemaakt van de buiten schietbanen.

Vergunningvrij geval

Het verstoren van de vos is, onder voorwaarden, toegestaan. Kijkend naar artikel 4.4 Omgevingsverordening Gelderland (aanwijzing vergunningvrij geval: ruimtelijk inrichting) geeft Provinciale Staten voor de vos, onder voorwaarde vrijstelling bij ruimtelijke inrichting. Bij ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is het toegestaan om de vos het hele jaar (indien nodig) te verstoren.

Daarnaast staat de vos sinds 12 mei 2006 op de landelijke vrijstellingslijst (schadesoorten). Dit betekent dat de vos het gehele jaar mag worden verontrust en bij schade ook gedood mag worden.

Wolf

Net zoals de vos leeft de wolf in een territorium en maakt deze graag gebruik van een ondergronds hol. De omvang van een territorium is sterk afhankelijk van het voedselaanbod en ligt ergens tussen de 5.000 en 100.000 ha. Het territorium wordt afgebakend door middel van urine en uitwerpselen (wolvendrollen).

Door een gebrek aan sporen sluit ik een vaste rust- verblijfplaats van de wolf en daarmee nadelige gevolgen voor de wolvenpopulatie uit. Ik heb geen wolvendrollen of een wolvenhol aangetroffen. Kijkend naar de zeer bosrijke leefomgeving is het niet ondenkbaar dat de Berkenhorst onderdeel uitmaakt van een wolventerritorium, waardoor de wolf sporadisch, opzoek naar prooidieren, door het gebied heen loopt. Echter resulteert het plan niet in het vernielen van nest- rustplaats of leefgebied.

Grauwe vliegenvanger

De grauwe vliegenvanger is een trekvogel, in de nazomer (circa eind augustus) vertrekken de Nederlandse broedvogels richting overwinteringsgebieden in zuidelijk Afrika, begin mei zijn ze

terug. De favoriete broeihabitat bestaat uit oude loof- en gemengde bossen met een betrekkelijke open structuren, zodat ze korte snelle vluchten achter vliegende insecten aan kunnen maken.

Kijkend naar de leefwijze (vertrek eind augustus) is het voorkomen logisch dat ik de grauwe vliegenvanger niet gezien of gehoord heb.

Ransuil

De nestplaats van een ransuil is meestal een oud nest van kraaiachtige (ekster, zwarte kraai), roofvogel (o.a. buizerd, sperwer), blauwe reiger, houtduif of eekhoorn. Daarnaast hebben ransuilen gemeenschappelijke slaappleatsen, waarbij er eenvoudig 6 dieren in een boom kunnen zitten. Ransuilen eten graag veldmuizen met kleine vogels als aanvulling. Onverteerbare resten worden als braakbal uitgespuugd. Hierdoor zijn vaste slaappleatsen, door grote aantal braakballen, eenvoudig vast te stellen.

Ik heb tijdens mijn inspecties geen braakballen, ransuilen of veren aangetroffen. Hierdoor wordt een (mogelijk) negatief effect uitgesloten.

Nachtzwaluw

De nachtzwaluw is een trekvogel, vanaf april- mei zijn ze in Nederland te vinden. De terugtocht begint meestal eind augustus- begin september. De nachtzwaluw is niet makkelijk te missen. De nachtzwaluw maakt een herkenbaar geluid en is van begin mei tot ver in augustus in de schermen te horen en kan op warme avonden lang aanhouden. De favoriete broedhabitat bestaat uit heidevelden, deels met dennen dichtgegroeide zandverstuivingen en open naaldbossen. De nachtzwaluw vermijdt vergraste heide zonder kale plekken, evenals gebieden met een hoge recreatiedruk. De nachtzwaluw maakt geen nesten. Eieren worden op de kale bodem, deels beschut onder een boom of stuik gelegd.

Ik heb tijdens mijn inspectie geen nachtzwaluw gezien, gehoord of veren aangetroffen. Uit de door mij uitgevoerde controle blijkt dat de onderzoek conclusies over het ontbreken van ontwikkelde habitattypen, naar mijn mening juist zijn. Er zijn weinig tot geen kale plekken op de Berkenhorst of deze plekken zijn met gras en struiken dichtgegroeid. Door bezoekers van de Berkenhorst is er ook sprake van een verhoogde recreatiedruk, de aanwezigheid van de nachtzwaluw is hiermee uit te sluiten.

Boomleeuwerik

De boomleeuwerik is een trekvogel, vanaf half februari zijn ze in Nederland te vinden. Afhankelijk van het weer vertrekt ze ergens rond september. De boomleeuwerik is op grote afstand hoorbaar, door zijn herkenbare zang (echter neemt de zangactiviteit tijdens het seizoen af). De favoriete broedhabitat bestaat deels uit dichtgegroeide stuifzanden met vliegennetten, heideterreinen, schrale dennenbossen met kapvlakten, brede brandgangen of zandwegen. Nesten worden op de grond gemaakt.

Ik heb tijdens mijn inspectie geen boomleeuwerik gezien, gehoord of veren aangetroffen. Daarnaast heb ik weinig tot geen open plekken met stuifzand gezien.

Bonte vliegenvanger

Ook de bonte vliegenvanger is een trekvogel, vanaf half april- tot begin juni komen ze terug naar Nederland. Om vervolgens rond eind juli tot oktober weer te vertrekken. De bonte vliegenvanger

broed graag in een holte (boomholte of nestkast). De favoriete broedhabitat is vrijwel beperkt tot hogere zandgronden, waar ze in bossen, parken en tuinen broeden (Hogere zandgronden of hoge zandgronden zijn hooggelegen gebieden met een zanderige ondergrond).

Ik heb tijdens mijn inspectie geen bonte vliegenvanger gezien of gehoord.

Tapuit

De tapuit bouwen hun nest in allerlei holtes. Ook de tapuit is een trekvolgel en arriveren vanaf eind maart in Nederland. Na enkele maanden in duin en hei vertrekken de volwassen vogels weer eind augustus of begin september. Tarpuiten broeden met name in de kustgebieden van Noord-Holland, de Waddeneilanden en zijn sterk afhankelijk van stuifzand- en heidegebieden. Hier jagen ze op rupsen en insecten. De tapuit gebruik maakt gebruik van ongewone nestplaatsen, denk hierbij aan konijnenholten, ingerotte boomstronken die op de grond liggen of zoals op militaire oefenterreinen in een tank.

Ik heb tijdens mijn inspectie geen tapuit gezien of gehoord. Daarnaast ontbreekt het aan geschikt leefgebied. De verwachting is zeer klein dat de tapuit op de Berkenhorst voorkomt.

Boommarter

De boommarter vindt je bij uitstek in het bos, in Nederland kan je ze overal tegenkomen. De boommarter leven solitair; enkel in de paartijd zijn mannetjes en vrouwtje een paar dagen tezamen. Het leefgebied van een mannetje is circa 1000 ha groot en overlapt (deels) dat van meerdere vrouwtjes. 's Nachts worden afstanden van 2 tot 7 km afgelegd, maar mannetjes leggen wel eens afstanden af van 10 tot 20 km per nacht. De prenten (pootafdrukken) en uitwerpselen van steen- en boommarter lijken erg op elkaar.

Ik heb geen boommater waargenomen. Ook heb ik geen sporten (prenten of uitwerpselen) aangetroffen. Ik heb binnen de Berkenhorst naar geschikte verblijfplaatsen gekeken (bomen met grote holtes) maar niet waargenomen. Kijkend naar de zeer bosrijke leefomgeving is het niet ondenkbaar dat de Berkenhorst onderdeel uitmaakt van een boommarterterritorium, waardoor de boommarter sporadisch, opzoek naar prooidieren, door het gebied heen loopt. Echter resulteert het plan niet in het vernielen van nest- rustplaats of leefgebied.

Tijdens mijn rondgang door het gemeentelijk bos heb ik meerdere holebomen waargenomen die als rustplaats geschikt kunnen zijn.

Eekhoorn

Eekhoorns bouwen nesten in bomen, et nest is bolvormig, zo groot als een voetbal en heeft een doorsnede van 30 tot 50 cm. Van binnen zijn de nesten bekleed met zacht materiaal zoals bast, gras, mos of wol. Soms gebruiken ze ook boomholten, oude kraaien- of eksternesten of grote nestkasten als nestplaats. Naast het hoofdnest zijn ook kleinere 'reservenesten' in gebruik.

Tijdens mijn inspecties heb ik geen eekhoorn gezien. Ook heb ik geen eekhoornnesten binnen de Berkenhorst waargenomen. Kijkend naar de zeer bosrijke leefomgeving en het voedselaanbod is het niet ondenkbaar dat de Berkenhorst onderdeel uitmaakt van een eekhoornterritorium, waardoor de eekhoorn sporadisch, opzoek naar voedsel, door het gebied heen loopt. Echter resulteert het plan niet in het vernielen van nest- rustplaats of leefgebied.

Edelhert

Het edelhert is het grootste wilde zoogdier in Nederland. Het hert leeft het liefst tussen bos en water en komt in Nederland voor op de Veluwe en in de Oostvaardersplassen. Het edelhert eet grassen, kruiden, heide, knollen, wortels, vruchten, zaden, jonge bosaanplant en allerlei landbouwgewassen. De provincie verleent ontheffing om schade te voorkomen (verkeersslachtoffers, landbouwgewassen. De edelherten mogen na toestemming het hele jaar worden verstoord. Daarnaast worden er afspraken over het noodzakelijk afschot om de aantallen op een acceptabel niveau te houden.

Tijdens mijn inspectie heb ik geen edelhert gezien. Ook heb ik geen prenten of uitwerpselen waargenomen. Kijkend naar de zeer bosrijke leefomgeving en het voedselaanbod is het niet ondenkbaar dat de Berkenhorst onderdeel uitmaakt van het leefgebied, waardoor het edelhert sporadisch, opzoek naar voedsel, door het gebied heen loopt. Echter resulteert het plan niet in het vernielen van leefgebied of een aantasting van de gunstige instandhouding.

Bevindingen trekvogels/ broedvogels in het algemeen

Ik ben het eens met de stelling van ecologisch bureau Mertens:

In verband met het voorkomen van algemene broedvogels is het volgende van belang. De verbodsbepalingen worden niet overtreden, mits de aanleg- en gebruiksactiviteiten starten buiten het broedseizoen (waarbij er niet in het broedseizoen mag worden gerooid). Mits het gebruik van de bovengrondse schietbanen gestart worden voor het broedseizoen, wordt ook gelet op de beperkte schietactiviteiten gedurende het broedseizoen, de verbodsbepalingen niet overtreden. Door ook het schieten buiten het broedseizoen te starten, zijn de vogels in het broedseizoen gewend aan de geluiden van de Berkenhorst waardoor effecten op eieren en nesten van vogels worden uitgesloten.

De das vertoont vergelijkbaar gedrag, die na realisatie van de ondergrondse schietbaan, zijn burcht direct naast deze schietbaan heeft gemaakt, waardoor de das aanhoudende schietgeluiden hoort. Kennelijk vindt de das de locatie geschikt en duld de das de schietgeluiden.

Conclusie

In de aanvraag en beoordeling van de RVO- vergunning was het bekend dat er voor de uitbreiding 'Berkenhorst' gekapt en gegraven moest worden. Dit is in de beoordeling destijds meegenomen en niet als significant negatief aangemerkt. Uit het onderzoek toen bleek dat er geen goed ontwikkelde habitattypen aanwezig zijn en dat na de afwerking van de uitbreiding er weer bos en heide kan ontwikkelen. Tevens is er gelijk na de kapmelding een compensatievoorstel ter goedkeuring naar de provincie gegaan. Daarin wordt aangegeven dat er minstens net zo veel oppervlakte houtopstand herbebest wordt als er gekapt gaat worden 2800 m². Hiervan kan 1400 m² herbebest worden op de locatie van de velling (na het afwerken van de uitbreiding) en 1400 m² op de voormalige parkeerplaats.

Uit een uitgevoerde controle (2017-0037790) blijkt dat de onderzoek conclusies over het ontbreken van ontwikkelde habitattypen, naar mening van de toezichthouder juist zijn. De te kappen bosstroken waren uitgezet en bestond grotendeels uit een vrij jonge houtopstand bestaand uit grove den, spar, berk, eik en een stuk met een monocultuur van spar. Verder was er

geen enkele aanleiding om te twijfelen aan de resultaten van de "Actualiserende Fauna inventarisatie Berkenhorst", door Adviesbureau Mertens.

Deze kapwerkzaamheden hebben in het najaar van 2017 plaatsgevonden. Mijn inspectie van 11 en 16 september 2024, toont aan dat er t.b.v. de Berkenhorst recent geen nieuwe kapwerkzaamheden hebben plaatsgevonden.

(In het naastgelegen bos is de gemeente Nunspeet bezig met regulier bosonderhoud. Dit staat los van het plan Berkenhorst).

Controle 2024-004425, 3 maart 2024 toont aan dat de boscompensatie, Nationaal Jachtschietcentrum De Berkenhorst, Stakenbergweg 60, 8075RA te Elspeet met zaaknummer 2017-012266 niet geheel heeft plaatsgevonden. Vastgesteld is dat de herplant op het perceel Z de voormalige parkeerplaats met een oppervlakte van 14 are niet gerealiseerd is.

Geadviseerd wordt om een last onder dwangsom/ herbeplantverplichting op te leggen.

In 2016 en 2017 zijn 12 veldbezoeken gedaan door **5.1.2e**, namens Adviesbureau Mertens met een onderzoeksomvang van 80 uur. Tijdens die veldbezoeken is onderzoek gedaan naar het voor komen van vleermuizen, broedvogels, amfibieën, grondgebonden zoogdieren en ongewervelden. Hierbij de conclusies:

"Er zijn plannen voor reconstructie van de Berkenhorst te Elspeet dat zal samen gaan met de aanleg en de ingebruikname van bovengrondse schietbanen. In het verleden is ook reeds gericht onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen en onderzoek naar effecten op beschermde soorten. Voor de soort(groep)en vleermuizen (alle soorten), broedvogels (vaste nesten en andere vermeldenswaardige soorten), amfibieën (kamsalamander, rugstreeppad), grondgebonden zoogdieren (eekhoorn, boommarter, das, edelhert) en ongewervelden (vliegend hert) is het onderzoek enigszins gedateerd. Op grond hiervan is een actualiserende veldinventarisatie uitgevoerd, met een nadere (op onderdelen aanvullende) effectbeoordeling.

Vleermuizen (laatvlieger, gewone en ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis) komen foeragerend voor. Er zijn daarnaast diverse algemeen voorkomende (broed)vogels waargenomen. In verband met het voorkomen van algemene broedvogels (jaarrond beschermde nesten van vogels zijn niet aangetroffen) is het volgende van belang. De verbodsbepalingen worden niet overtreden, mits de aanleg- en gebruiksactiviteiten starten buiten het broedseizoen (waarbij er niet in het broedseizoen mag worden gerooid). Mits het gebruik van de bovengrondse schietbanen gestart worden voor het broedseizoen, wordt ook gelet op de beperkte schietactiviteiten gedurende het broedseizoen, de verbodsbepalingen niet overtreden. Door ook het schieten buiten het broedseizoen te starten, zijn de vogels in het broedseizoen gewend aan de geluiden van de Berkenhorst waardoor effecten op eieren en nesten van vogels worden uitgesloten. Edelhert en eekhoorn komen sporadisch voor in het gebied (geen verblijfplaatsen). Op deze soorten worden geen wezenlijke effecten voorzien. Er zijn verder geen beschermde soorten aangetroffen. Op grond van bovenstaande analyse worden effecten op de onderzochte soort(groep)en uitgesloten; de plannen aan Berkenhorst te Elspeet zijn niet in strijd met het gestelde binnen de Wet natuurbescherming".

Het bovengenoemde soortenonderzoek is voorafgaand aan de nieuwe ontheffingsaanvraag (2021-008449) geactualiseerd. Daarnaast wordt de locatie tijdens veldbezoeken, door **5.1.2e** constant geschouwd.

Door de tijd heen heeft zich een dassenpopulatie binnen het plangebied de Berkenhorst gevestigd. Mijn inspectie toont aan dat er op dit moment twee bewoonde burchten zijn. 1 burcht bevindt zich direct naast de ondergrondse schietbaan, waardoor schietgeluiden duidelijk hoorbaar zijn. De andere burcht bevindt zich in de grondwal (kogelvanger). Door een gebrek aan sporen worden de andere burchten binnen de locatie nu niet bewoond. Vanwege de dassenburcht direct naast de ondergrondse schietbaan heb ik geen enkele aanleiding om te twijfelen aan de resultaten van de geluidsanalyse. Kennelijk vindt de das de locatie met schietgeluiden van de schietbaan als geschikt leefgebied.

Mijn inspecties 11 en 16 september 2024 tonen aan dat er geen enkele aanleiding is om te twijfelen aan de resultaten in het "Actualiserende soortenonderzoek Berkenhorst", door Adviesbureau Mertens.

Door het actualiseren van het soortenonderzoek en het constant schouwen van het plangebied wordt er ruim voldaan aan de specifieke zorgplicht, bedoeld in artikel 11.27 Besluiten activiteiten leefomgeving.

Ik heb meerdere beschermde soorten aangetroffen. Echter resulteert het aanleggen van de voorgenomen schietbanen niet tot:

- Het aanvoeren van extra grond. Deze grond ligt binnen het plangebied de Berkenhorst op depot.
- Het plaatsen van extra hekwerk. Het leefgebied van de dassenpopulatie wordt niet aangetast.
- Het vernielen van dassenburchten.
- Het vernielen van een bewoond buizerdnest.
- Het aantasten van leefgebied van overige soorten.
- Extra bomenkap. De velling heeft reeds in het najaar van 2017 plaatsgevonden.
- Afname van gunstige staat van instandhouding van aangetroffen soorten. Er blijft voldoende leefgebied behouden. Daarnaast wordt m.b.v. herbeplanting leefgebied gecompenseerd.
- Het vernielen van vaste rust- verblijfplaatsen van beschermde diersoorten.

Alle maatregelen t.b.v. de hazelworm worden conform de verleende ontheffing juist nageleefd.

Hiermee worden overtredingen van verbodsbepalingen genoemd in de Omgevingswet (soorten) uitgesloten.

Op basis van de inspectie 2024-004425, 3 maart 2024 wordt een voornemen last onder dwangsom inzake de herbeplantverplichting opgesteld/verstuurd

Dit toezichtrapport is, opgemaakt, gesloten en ondertekend;

provincie
GELDERLAND

Op 9 oktober 2024 te Arnhem,

5.1.2e

5.1.2e